

תפלה

מתוך כתר מלכות להר"ש בן גבירול והשתפכות הנפש לבעל הכתב והקבלה.

אלהי, בושתי ונכלמתי להרים אלהי פני, אליך, כי עוונותי רבו למעלה ראש ואשמתי גדלה עד לשמים. אלהי, אם עווני מנשוא גדול מה תעשה לשמך הגדול ואם לא אוחיל מכאן ולהבא לרחמיך מי יחוס עלי חוץ ממך, על כן לא תפקוד עלי כמעללי ואל תאכילני פרי פעלי והארך לי אפך ואל תקריב יומי עד אכין צדה ^{אוצר החכמה} לשוב אל מקומי ואל תחזק עלי למהר לשלחני מן הארץ ומשארות אשמי צרורות על שכמי, אלהי, יהמו עלי רחמיך ואל תכלה עלי זעמך הלא ימי חלפו רובם ואינם ולולא רחמיך הרבים הרי הנשאים ^{הנשאים} ימקו בעוונם, ועתה למה אמות כי תאכלני האש הגדולה הזאת, אלהי שים עיניך עלי לטובה ותאריך לי עוד ימים ושנים דשנים ורעננים ותשוב עלי ברחמים להשיבני בתשובה שלימה לפניך ולתחינתי תכין לבי ותקשיב אזנך, ותפתח לבי בתורתך ותטע ברעיוני יראתך. תגזור עלינו גזרות טובות ותבטל מעלינו גזרות רעות ומכל פגעים רעים הצילנו ושמור דרכנו מחטוא בלשוננו וזכרנו בזכרון ורצון עמך לראות בטובת בחירך, ^{אוצר החכמה} אלהי, לך ה' חסד על כל הטובה אשר גמלתי מיום מבטן יצאתי עם היום הגיעני, לכן גם להבא עד יום מותי תגמלני וביראתך הטהורה אל אחד תחזקני ובתורתך התמימה תאמצני אל תסתר פניך ממני ומלפניך אל תשליכני ובעת מן העולם תוציאני לחיי העולם הבא בשלום תביאני ועם החסידים בכבוד תושיבני ולאור באור פניך תזכני ותשוב ותחיני ומתהומות הארץ תשוב תעלני ואומר אורך ה' כי אנפת כי ישוב אפך ותנחמני.

סדר ההנהגה ביום הולדת

מלוקט מפי ספרים קד'

לא במהרה אדם נופל ביום גינוסיה שלו. (ירושלמי ר"ה פ"ג הל"ח).

לא במהרה אדם ניזוק ביום מולדתו שאז המזל השולט ביום ההוא עוזר לו. (קרבן העדה שם).

נמצא שיום זה מסוגל לבטל ממנו כל גזרות רעות והוא יום הצלחה ומזל. (הלל אומר אור"ח סי' קל"ט).

התבודדות, חשבון הנפש והקדשת היום לעבודת ה'ש

הכתב סופר זצ"ל היה רגיל מנעוריו לסיים על יום זה איזה מסכתא וצוה למשמשו שלא יניח אדם לבוא לפניו כל היום, ופעם אחת נכנס רב אחד בעל כרחו וישתומם על המראה כי מצא את רבנו גועה בבכי ושאלו, רבנו למה אתה בוכה, ויאמר, דע תלמידי חביבי היום הזה הוא יום אשר בו נולדתי והרי אני בן ג"ד שנים וד"ן אני את עצמי ויאמרו המושלים בואו חשבון הנפש במה עסקתי כל אותן השנים הללו אשר נצבו עלי כמו נד במה בליתי עיתותי היקרים ומצאתים בלא תכלית הרבה אין בי לא תורה ולא חכמה ולא צדקות ולמה לא אבכה על בילוי ימי אשר אינם חוזרים ויש לי לבכות מאין הפוגות. וכשמוע התלמיד את דברי רבו בכה גם הוא כי אם בארזים נפלה שלהבת אשר כל ימיו לא עסק רק בתורה ועבודה וגמ"ח בוכה ודואג על שנותיו מה יענו איזובי הקיר אשר באמת בלו שנותם בבהלה. (חוט המשולש ע' צב).

היום הראשון של כל שנה מימי חייו היום שהוא יום הולדת מחוייב בר נש לקיים מחשבתו ורצונו של הקב"ה ולהקדישו כולו ולא רובו מתוך כולו שיהיה קדש לה', ועכ"פ ישתדל באוריינתא יומא דא. (הלל אומר אור"ח סי' קל"ט).

תפילין בערב יום זה

בערב שבועות (נולד בשבועות) לעת פנות היום הדרתי להניח תפילין עד קרוב לשקיעת החמה כדן, למען תצא השנה במצוה, לאשר יום ראשון של עצרת היום יום מולדתי לאריכות ימים ושנים טובים. (נפש דוד להאדר"ת ע' ט"ל).

ביום ההולדת, על האדם להתבודד ולהעלות זכרונותיו ולהתבונן בהם והצריכים תקון ותשובה ישוב ויתקנם. (ספר מנהגי חב"ד ע' 81).

טוב מאד שישב ביום זה גם בתענית (והסעודה הרי אפשר לעשותה בליל כניסת היום), ואם יוכל לעשות באותו יום גם תענית דיבור אשרי לו ואשרי חלקו, כי על ידי כל המעשים האלה יתעורר ביותר לעשות לו חשבון הנפש מה פעל ועשה עד היום הזה, ואיך עברו עליו ימיו ושנותיו עד הנה, וממילא ישתדל מכאן ואילך להטיב דרכיו הנהגותיו ומעשיו, כי הימים והשנים רצים עד למאד, ימינו כצל עובר ובכל יום ויום הולך האדם ונוסע לבית עולמו ואין בידינו להאיט את מירוץ הזמן, וממילא אין להצטער על מה שאין בידינו לעשות, אבל תקנה אחת היא בידינו לעשותה ולקיימה ולמצותה עד תומה, והיא לשמור על הזמן היקר הזה שהוקצב לנו מכל משמר ולנצלו לדברים וערכים הכי טובים ומועילים שהם התורה והמצוה והיראה.

עוד זאת אידרש לעשות להם, שבכל שנה ושנה בל"נ יקבלו עליהם ביום זה איזה הנהגה חדשה הנצרכת לו לעבודת הבית"ש כפי השעה והזמן וכמו שכתבו הספרים לקבל עליהם לפני ר"ה כן יקבלו עליהם גם לפני היום הזה, כי ר"ה הוא הכללות ויום זה הוא הפרטות. ובכן, אם ב' פעמים בשנה יקבלו עליהם תמיד איזה הנהגה ומדה טובה לשמרה לעשותה ולקיימה ואז ברוב הימים והשנים יהיו מצויינים בכל מיני מעדנים ויהיו למאורות גדולים בעזר וסיוע יושב מרומים. וכן כתב בשו"ת חקל יצחק ספינקא בהקדמה מאמר ראשון שם אות ג', משום אביו האמרי יוסף זצ"ל, וז"ל, וכמה פעמים אמר לי ביומא דגינזסא (יום הולדת) דיליה, דצריך האדם בכל שנה ושנה אשר נותן לו השי"ת החיים והבריאות להוסיף עבודה ויראה ופרישות והנהגות טובות אשר לא עשאו עד עכשיו כי לכן נקרא האדם הולך מפני שצריך לילך למעלה למעלה בעבודת השי"ת, ע"כ. והוסיף החקל יצחק, וידעתי נאמנה שככה התנהג הוא כל ימי חלדו להוסיף אומץ הן בתורה הן בעבודה והן בגמ"ח ועי"ז הגיע למדרגות רמות ונשגבות במעלות הסולם העולה בית אל עד שנאמר לו ואתה פה עמוד עמדי, ע"כ.

צדקה ביום זה

נתינה לצדקה קודם תפלת שחרית ומנחה, ואם חל בש"ק או ביו"ט אזי ביום שלפניו. (מנהגי חב"ד ע' 81).

כשהגיע הגר"ש סלנט זצ"ל לגיל שבעים שלח באותו היום שבעים מטבעות לצדקה וכן במלאת לו שמונים שנה שלח שמונים מטבעות. (ספר אוצר החסד קרן שמואל ירושלים תרנ"ז ע' 26).

ברכת שהחיינו ביום זה

בספר גנזי יוסף (שווארץ) סי' ד' כתב שידוע מאנשי מעשה שביום הולדת בכל שנה היו מהדרים לברך שהחיינו על איזה פרי או בגד חדש. (לקט הקמח החדש סי' קל"א ס'). ואם אין להם, יכולים לבוא לאיזה ברי"מ ולבקש מאבי הבן שיוציאם בברכת שהחיינו שמברך הוא.

כ"ש שבהגיע האדם לששים ושבעים דיש לברך על פרי או מלבוש חדש כיון דיש דעות לברך אז גם בלי פרי או מלבוש חדש. (כף החיים סי' רכ"ג ס"ק כ"ח וכ"ט, ועיין לקט הקמח החדש סי' קל"א ס', והלל אומר סי' קל"ט, ושמח נפש דף פ"א ע"ב).

פ' דרוש הנהגות ליום הלידה דרש

סעודה ביום זה

ויש נוהגין לעשות בכל שנה את יום הלידה ליו"ט וסימן יפה הוא וכן נוהגים בבתינו. (בן איש חי שנה ראשונה פ' ראה י"ז).

שמעתי לספר מצדיק בדורנו אשר אנ"ש חוגגים יום לידתו בכל שנה. (לקט הקמח החדש שם).

סעודת מצוה ע"י ד"ת (דהיינו סיום וכמנהג הכתב סופר זצ"ל לעיל) היא חיובית ביום הולדת של כל שנה. (הלל אומר שם).

כ"ש בהגיעו לששים שנה וקרב יוסף כי הוה בר שיתין עבד להו יומא טבא לרבנן אמר נפקי לי מכרת. (כף החיים שם).

וגם נהג (הגאון ישרי לב זצ"ל) לעשות סעודה של ת"ח ביום הלידה מאותה שנה ואילך. ואנכי הצעיר (מחבר ספר שמח נפש) זכיתי להיות (בירושלים) אחד מהמזומנים כמה שנים בסעודה של מצוה הנז' המלאה לה תורה וקדושה ויראת ה' עד שנה אחרונה שנת התרס"ט שנלקח ארון האלקים. (שמח נפש שם).

ומשנכנס (הגאון מהר"ח פלאג'י) לע' שנה עשה יומא טבא לרבנן בכל שנה ביום שנולד. (צוואה מחיים אות מ').

ברכות ליום זה

הנני מצוה לכם בני ובנותי שליט"א ביום הלידה של כל אחד יכתבו לו כל אחיו ואחיותיו ברכת מז"ט. (צוואת הגאון בעל תפארת ישראל זצ"ל אות ו').

ומיקירי ירושלים ראשיה ועסקניה היו באים (-ביום הולדתו) לברכו (-את הגר"ש סלנט זצ"ל) באריכות ימים. (ספר אוצר החסד שם).